

Samenvatting

Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten de raad om toestemming te vragen om een nieuwe samenwerking met de vijf Heuvellandgemeenten aan te mogen gaan. Deze samenwerking is gericht op de inkoop en subsidiëring van professionele hulpverlening in het kader van de Wmo. Het doel van deze samenwerking is om gezamenlijk te voorzien in professionele hulp op grond van de Wmo (inclusief de functie Beschermd Wonen) aan onze inwoners die dit nodig hebben. Hiervoor wordt een centrumregeling met de vijf Heuvelland gemeenten aangegaan, waarbij de gemeente Maastricht als centrumgemeente fungeert. De centrumgemeente zorgt ervoor, dat er voldoende Wmo-aanbieders worden gecontracteerd of worden gesubsidieerd, om daarmee in de behoefte aan ondersteuning in Maastricht-Heuvelland te kunnen voorzien. Daarmee kunnen de gemeenten in de regio invulling geven aan de zorgplicht die zij op grond van de Wmo tegenover hun inwoners hebben.

Beslispunten

- 1- Instemmen met de Centrumregeling Verwerving Wmo ondersteuning en Beschermd Wonen Maastricht-Heuvelland 2019;
- 2- De raad ex artikel 1, tweede lid Wgr toestemming vragen voor het aangaan van de Centrumregeling Verwerving Wmo ondersteuning en Beschermd Wonen Maastricht-Heuvelland 2019;
- 3- Kennis te nemen van het concept service-level agreement tussen de deelnemende gemeenten en de centrumgemeente en de wethouder Wmo te mandateren het SLA aan te gaan.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 2 juli 2019:

Conform.

1. Aanleiding

Sinds 2014 werken de Maastricht-Heuvelland gemeenten samen bij de inkoop van de taken die uit de Jeugdwet en de Wmo 2015 voortvloeien. Voor de samenwerking rond de inkoop Jeugdwet is al eerder een centrumregeling op de schaal van geheel Zuid Limburg aangegaan, die de juridische grondslag voor de inkooptaken van de centrumgemeente Maastricht voor Zuid Limburg biedt. Die centrumregeling is op grond van de evaluatie van de inkoop samenwerking in 2018 geactualiseerd en heeft een looptijd van onbepaalde duur.

Voor de inkoop Wmo2015 is een dergelijke juridische basis nog niet geregeld. Jaarlijks bereidt de gemeente Maastricht de inkoop Wmo voor het komende kalenderjaar op de schaal van Maastricht-Heuvelland voor. Dit gebeurt via de methode van Bestuurlijk Aanbesteden (of tegenwoordig: Open house) en ontwikkeltafels samen met zorgaanbieders. Daarbij worden de Heuvellandgemeenten betrokken via de input van hun beleidsmedewerkers en de directiegroep MH. De afzonderlijke colleges stellen de aldus tot stand gekomen contractstukken en de overige kaders voor de inkoop jaarlijks opnieuw vast en verlenen telkens afzonderlijk mandaat aan de gemeente Maastricht om deze afspraken met zorgaanbieders verder uit te voeren. Deze vorm van bestuurlijke samenwerking is administratief omslachtig en biedt de gemeente Maastricht geen garantie voor continuïteit bij de instandhouding van het team Inkoop. Dit heeft de afgelopen jaren tot een hoog verloop onder de medewerkers van team Inkoop geleid, omdat hen niet allemaal een perspectief op een vast dienstverband kon worden geboden. Daar heeft de verdere ontwikkeling en professionalisering van en kennisborging binnen het team onder geleden. Dit vormt een risico voor de kwaliteit van de dienstverlening door team inkoop.

Bij de evaluatie van de inkoop en de bestuurlijke samenwerking daarbij is door bureau F-Fort dan ook geadviseerd ook voor de inkoop Wmo een vergelijkbare centrumregeling als bij jeugd aan te gaan op de schaal van Maastricht-Heuvelland. Tevens is aanbevolen, de samenwerking op een meer zakelijke basis vorm te geven, onder andere door naast de centrumregeling ook te gaan werken met een service level agreement (SLA), waarin de inhoud en de kwaliteit van de dienstverlening tussen de centrumgemeente Maastricht en de Heuvellandgemeenten op een zakelijke wijze over en weer worden vastgelegd. Tevens wordt de onderlinge afbakening van taken en verantwoordelijkheden tussen centrumgemeente en overige deelnemers in het SLA vastgelegd. In het SLA is een kostenverdeelsleutel opgenomen, met behulp waarvan de kosten die de centrumgemeente moet maken voor de uitvoering van de afgesproken taken naar de deelnemers worden doorbelast. Het gaat hier alleen om de kosten van het in stand houden van de inkooporganisatie voor de regio, en niet over de kosten van de inzet van de zorg. Over de inzet van

zorg beslissen de toegangen van de deelnemende gemeenten zelf. De centrumgemeente zorgt er voor, dat er op de schaal van Maastricht-Heuvelland voldoende professionele hulp wordt ingekocht of gesubsidieerd waarmee de afzonderlijke gemeenten zorgcontinuïteit aan hun burgers kunnen bieden.

Bij de bespreking van de evaluatie van F-Fort eind 2017/begin 2018 zijn bij het thema centrumregeling Wmo ook alternatieve samenwerkingsvormen onderzocht, zie hiervoor bijlage B_4. Bij een vergelijking van de voor- en nadelen van de verschillende vormen op basis van een aantal vooraf door het PHO MH benoemde beoordelingscriteria kwam de centrumregeling als meest passende/wenselijke variant uit de bus. De centrumregeling is de lichtste variant van een gemeenschappelijke regeling. In vergelijking met een zware vorm als een Gemeenschappelijke Regeling op basis van een openbaar lichaam geldt dat bij een centrumregeling de deelnemende gemeenten een veel sterkere invloed op de daadwerkelijke uitoefening van de werkzaamheden van de centrumgemeente heeft. Dit houdt verband met het feit dat in een centrumregeling de samenwerking is gebaseerd op mandaat, waarbij de deelnemende gemeente zelf verantwoordelijk blijft voor de uitvoering en ook altijd in geval van bestuurlijk gevoelige aangelegenheden zelf besluit. De centrumgemeente mag in een dergelijke situatie immers geen gebruik maken van het verleende mandaat. Het PHO MH vervult daarbij de rol van dagelijks bestuur van de inkoop samenwerking en stuurt aldus de centrumgemeente via korte lijnen aan. Via het periodiek te actualiseren SLA bepalen de deelnemende colleges de kwaliteit en omvang van de dienstverlening door de centrumgemeente. En jaarlijks stellen de colleges via het Uitvoeringsplan de exacte opdracht aan team inkoop voor het komende kalenderjaar vast. Daarmee worden ook de uitvoeringskosten bepaald en via de verdeelsleutel uit het SLA in een financiële jaarbijdrage per gemeente vertaald. Er wordt geen afzonderlijke rechtspersoon met een eigen organisatie, huisvesting en begrotingscyclus opgericht. Daarmee worden de overhead beperkt, evenals de bestuurlijke drukte rondom zo'n afzonderlijke organisatie. De invloed van de deelnemende gemeenten op de centrumgemeente is hiermee veel groter dan bij een volwaardige GR op basis van een openbaar lichaam.

De mandaatconstructie in deze centrumregeling zorgt er dus voor dat de centrumgemeente niet teveel afstand van de deelnemende gemeenten kan innemen. Deze afstand is een veelvuldig gehoord bezwaar van gemeentebesturen en vooral raden die een grote afstand en daarmee gebrek aan sturingsmogelijkheden en invloed ervaren tot de gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam. Dat is met deze centrumgemeente constructie duidelijk anders. De verhouding opdrachtgever - opdrachtnemer is wederkerig en gelijkwaardig, er is geen sprake van

ondergeschiktheid van de opdrachtnemer ten opzichte van de opdrachtgever vice versa. Dit is vooral voor de Heuvellandgemeenten relevant.

Tot slot moet worden opgemerkt dat het bij deze samenwerking gaat om de gezamenlijke uitvoering van een operationele bedrijfsvoeringstaak, de inkoop en/of de subsidiering van Wmo ondersteuning door de centrumgemeente voor de overige deelnemers. De beleidskaders waarbinnen dit gebeurt worden door de gemeenten zoveel mogelijk gezamenlijk voorbereid en vastgesteld, via het regionale beleidsoverleg Wmo en de werkgroep Beschermd Thuis. Dat is geen verantwoordelijkheid van de centrumgemeente, al zal deze hiervoor vanuit beleid natuurlijk wel input leveren.

Een lichtere vorm voor de inkoop samenwerking die ook nog is beoordeeld is de afzonderlijke DVO die gemeenten met de gemeente Maastricht kunnen aangaan. Deze voldoet niet aan de bestuurlijke wens om solidariteit, met name bij de uitvoering van Beschermd Wonen vorm te geven, en is ook niet de uitdrukking van de gezamenlijke wens van de MH-gemeenten om een structurele, hechte en duurzame samenwerking op regionale schaal aan te gaan. Zo ontbreekt in deze vorm het gezamenlijk opdrachtgeverschap naar de opdrachtnemer zoals dat in een centrumregeling via het PHO MH plaatsvindt. Het biedt wel maximale ruimte voor individueel maatwerk, maar is daardoor voor de gemeente Maastricht bewerkelijker en daardoor per saldo (waarschijnlijk) kostenverhogend.

Alles overziende ziet het college van de gemeente Maastricht de centrumregeling als enige reële optie om de inkoop samenwerking Wmo met de Heuvellandgemeenten vanaf 2020 op een verantwoorde wijze te continueren en daarbij recht te doen aan de regionale samenwerkingsgedachte en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een kwalitatief goede uitvoering van de Wmo.

Bij de eerdere besprekingen in de directiegroep en het PHO MH zijn ook de contouren voor een mogelijke centrumregeling besproken. Daarbij is de wens uitgesproken om naast de gezamenlijke inkoop samenwerking gericht op de WMO2015 ook de ruimte te creëren om binnen diezelfde centrumregeling de mogelijkheid te hebben om de volgende vormen gezamenlijk in te kopen:

- a. De 'oude' WMO-voorzieningen (met name de hulpmiddelen, woningaanpassingen en hulp bij de huishouding);
- b. De back-office taken verbonden aan de inkoop, zoals de Heuvellandgemeenten (m.u.v. Valkenburg aan de Geul) die nu bij Zorglokaal hebben ondergebracht, waaronder de declaratieafwikkeling;

- c. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang, waarvan de taken vanaf 2021 weer naar de afzonderlijke gemeenten terugkomen;
- d. Eventueel toepassing subsidiëring naast inkoop bij het bieden van de professionele Wmo dienstverlening.

De voorliggende centrumregeling biedt deze keuzemogelijkheden, waardoor er bij gebruikmaking ervan geen aanpassing van de centrumregeling hoeft plaats te vinden. De besluitvorming over het eventuele gebruik van deze 'opties' hoeft niet meteen bij inwerkingtreding van de centrumregeling maar kan ook later plaatsvinden. De keuzes hierbij worden gemaakt in het SLA en worden verwerkt in het uitvoeringsplan voor het komende kalenderjaar, en zullen gelet op de impact ervan veelal een meerjarig karakter hebben.

De zes betrokken MH-gemeenteraden dienen op basis van artikel 1, tweede lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) aan hun colleges toestemming te verlenen voor het aangaan van een gemeenschappelijke regeling. Dat geldt ook voor deze centrumregeling. Daarvoor is bijgevoegd Raadsvoorstel bedoeld. De gevraagde toestemming kan alleen worden geweigerd wegens strijd met het recht en/of het algemeen belang. Na de verleende toestemming dienen alle zes colleges nog expliciet te besluiten de regeling vast te stellen en aan te gaan, waarna deze in de Staatscourant kan worden gepubliceerd en in werking kan treden. Dit dient uiterlijk in het najaar 2019 jaar plaats te vinden om daarmee de centrumgemeente op tijd in staat te stellen contractuele afspraken met Wmo-aanbieders voor de gehele regio Maastricht-Heuvelland voor 2020 te maken. En ook in verband met de opzegtermijn van het contract met Zorglokaal, als de betrokken Heuvellandgemeenten mochten besluiten de back-office per 01-01-2020 bij de centrumgemeente onder te brengen.

2. Context

De via deze centrumregeling geregelde bestuurlijke samenwerking draagt bij aan het invullen van de zorgplicht, die gemeenten sinds de inwerkingtreding van de Wmo2015 hebben. De schaal- en efficiencyvoordelen die een gezamenlijke inkoop kan hebben voor zowel zorgaanbieders als gemeenten zijn evident en sluiten ook aan op de uitdrukkelijke wens van het Rijk om de regionale samenwerking hierbij op te zoeken. Het gaat hier om samenwerking op het terrein van bedrijfsvoering (inkoop en subsidiëring van Wmo-ondersteuning). De wijze waarop dit wordt vormgegeven en uitgewerkt moet bijdragen aan het realiseren van de transformatiedoelstellingen in de zorg en daarmee de door de gemeenteraden vastgestelde beleidskaders.

3. Gewenste situatie

Met de vaststelling en inwerkingtreding van de Centrumregeling Verwerving Wmo ondersteuning en Beschermd Wonen Maastricht-Heuvelland 2019 kan de centrumgemeente Maastricht ook namens de deelnemende Heuvellandgemeenten de verwerving van voldoende WMO-ondersteuning verzorgen. Alle zes gemeenten zijn dan in staat invulling te geven aan de zorgplicht die zij hebben naar hun inwoners die een beroep op professionele Wmo-ondersteuning moeten doen.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Met het aangaan van een centrumregeling voor onbepaalde tijd geven de deelnemende gemeenten aan dat zij een duurzame, regionale samenwerking op het terrein van de verwerving van Wmo wensen. Daarbij gaat het om het bieden van voldoende gespecialiseerde hulp aan alle inwoners die dit nodig hebben, hetgeen bijdraagt een hogere mate van (geestelijke) gezondheid.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Met de voorgestelde inkoopsamenwerking tussen de MH-gemeenten voor onbepaalde tijd kan, meer dan in het verleden, worden gebouwd aan een structurele bemensing van het inkoopteam binnen het Sociaal Domein van de centrumgemeente. Verdere professionalisering en kennisverankering wordt hierdoor beter mogelijk.

7. Informatiemanagement en automatisering

De hier beschreven inkoopsamenwerking vereist het verplicht gebruik van digitale gegevensuitwisseling tussen de deelnemende gemeenten via Zorgned. Dit wordt verder uitgewerkt in het service-level agreement, maar is ook in de huidige samenwerking al praktijk.

8. Financiën

Het aangaan van deze centrumregeling heeft op zichzelf geen financiële gevolgen. De kosten van de inzet van Wmo-ondersteuning zelf uiteraard wel, maar dat is een beoogd gevolg van deze samenwerking. Daarvoor dragen de deelnemende gemeenten zelf de verantwoordelijkheid en de kosten, zij besluiten ook zelf via hun toegangen over de inzet van zorg. De inkoopsamenwerking brengt met zich mee, dat de centrumgemeente Maastricht een inkoopteam in stand houdt, waarvan de kosten via een aparte verdeelsystematiek over de deelnemende gemeenten worden verdeeld. De huidige kostenverdeling is gebaseerd op inwoneraantallen.

Mochten de Heuvellandgemeenten voor 2020 op basis van de voorliggende centrumregeling besluiten nieuwe taken aan de centrumgemeente op te dragen zullen de kosten voor de inkoop samenwerking toenemen. In het SLA (concept ter informatie als bijlage B_3 toegevoegd) zal dan ook worden opgenomen dat er dan bij de kostenverdeling (net als bij Jeugd) van de variabele kosten ook rekening gehouden wordt gehouden met de feitelijke afname door de deelnemers, bijvoorbeeld op basis van het aantal declaraties.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

Bij de totstandkoming van deze centrumregeling en het service-level agreement is de directiegroep MH, het PHO MH, de regionale projectgroep Wmo en juristen en financieel adviseurs vanuit de Heuvellandgemeenten betrokken. De uitkomsten van deze overleggen zijn in de regeling en het SLA verwerkt.

11. Voorstel

- 1- Instemmen met de Centrumregeling Verwerving Wmo ondersteuning en Beschermd Wonen Maastricht-Heuvelland 2019
- 2- De raad ex artikel 1, tweede lid Wgr toestemming vragen voor het aangaan van de Centrumregeling Verwerving Wmo ondersteuning en Beschermd Wonen Maastricht-Heuvelland 2019
- 3- Kennis te nemen van het concept service-level agreement tussen de deelnemende gemeenten en de centrumgemeente en de wethouder Wmo te mandateren het SLA aan te gaan.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na het collegebesluit over dit voorstel wordt de raad toestemming gevraagd om de nieuwe gemeenschappelijke regeling Centrumregeling Verwerving Wmo ondersteuning en Beschermd Wonen Maastricht-Heuvelland 2019 aan te mogen gaan. Dit is in overleg met het Presidium gepland voor de raadsvergadering op 10 september 2019 (Raadsinformatieavond op 27 augustus 2019). Nadat de raad de toestemming heeft verleend dient het college de regeling vast te stellen. Deze procedure dient in alle zes MH-gemeenten te worden doorlopen. Nadat dit is gebeurd wordt de regeling in de Staatscourant gepubliceerd en treedt de dag erop in werking.

De uitvoering van de centrumregeling wordt jaarlijks geëvalueerd op de wijze zoals in de regeling is beschreven.

Collegevoorstel